

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 12/12/2025 17:49
Sayı: E-120.07.03-1757658

2025 AİLE YILI

GÜNLÜDÜR

7/31847

5k 11

Sayı : E-48360949-610-339885

Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12.08.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1679907 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca tarafıma tevcih edilen 7/31847 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Ek: Önerge Cevabı (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 3CD08800-3E7D-4599-ADA7-3AD8C2B868C8

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tccb-ebys>

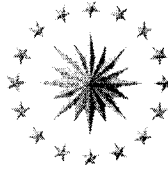
Cumhurbaşkanlığı Külliyesi 06560 Beştepe-ANKARA

Telefon: 0 (312) 525 55 55 Faks : 0 (312) 525 58 31

İnternet Adresi: www.tccb.gov.tr

KEP Adresi : cumhurbaskanligi@hs01.kep.tr

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Önergeyi Veren Milletvekili: Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili

Önerge Esas No : 7/31847

YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Ar-Ge harcamalarında özellikle son 10 yılda istikrarlı bir artış kaydedilmektedir. Ar-Ge harcamalarının GSYH'ye oranı 2002'de %0,5 iken 2023'te %1,42'ye yükselmiştir. Ar-Ge ve yenilik alanında Türkiye'nin orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürün ihracatı artmış, savunma, yazılım, medikal cihaz ve mobil teknoloji gibi alanlarda küresel ölçekte rekabetçi firmalar ortaya çıkmıştır. TÜBİTAK, KOSGEB ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı gibi kurumlar aracılığıyla Ar-Ge performansını artırmaya yönelik teşvik ve projeler hayata geçirilmiştir. Ar-Ge ve tasarım merkezlerinin sayısı artmış, teknoparklar yaygınlaşmış, araştırma altyapılarına yatırım yapılmıştır.

Ar-Ge yatırımlarının miktarı kadar stratejik alanlara yönlendirilmesi de önem arz etmektedir. Kalkınma Planlarının çizdiği çerçeve doğrultusunda hazırlanan Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programları ve Yatırım Programları aracılığıyla sınırlı kamu kaynakları öncelikli alanlara yönlendirilmektedir. Türkiye, savunma sanayii, dijitalleşme, yenilenebilir enerji ve biyoteknoloji gibi stratejik alanlara odaklanarak rekabet gücünü artırmaktadır. Avrupa Araştırma Alanı ile iş birliği yapılmasına yönelik adımlar bu süreci desteklemektedir.

Ülkemizde Ar-Ge harcamalarını artırmak ve inovasyon kültürünü geliştirmek amacıyla doğrudan ve dolaylı destek mekanizmalarını güçlendirecek çalışmalar devam etmektedir. Bu çerçevede, son yıllarda araştırma üniversitelerine ayrılan kaynaklar artırılmış, 3/7/2014 tarihli ve 6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun ile performans esaslı çalışmalar desteklenmiştir. Ayrıca Milli Teknoloji Hamlesi kapsamında çok paydaşlı projelerle Ar-Ge ekosistemi daha kapsayıcı hale getirilmeye çalışılmaktadır.

Ulusal ve uluslararası konjonktür nedeniyle Ulusal Ar-Ge ortamı etkilenebilmektedir. 2008 yılında yaşanan küresel ekonomik krizi nedeniyle Türkiye dâhil birçok ülke bu kriz sürecinde yatırım önceliklerini değiştirmiş, özel sektör borçluluğundaki artış nedeniyle şirketlerin Ar-Ge harcamaları da bu krizden etkilenmiştir. Devamında 2014–2018 döneminde küresel finansal koşulların sıkılaşması ve ülkemizde yaşanan darbe girişimi gibi olaylar, 2019-

2023 dönemine ise küresel COVID-19 pandemisi, Rusya-Ukrayna savaşı ve ortaya çıkan belirsizlikler tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de Ar-Ge yatırımlarını olumsuz etkilemiştir. Bu süreçte kamu kaynakları ihtiyaç doğrultusunda öncelikle sağlık ve sosyal destek alanlarına yönlendirilmiştir.

Ancak yaşanan tüm bu olumsuzluklar karşısında ülkemizde Ar-Ge altyapısına ilişkin olarak teknokent sayısı artmış, TÜBİTAK destekleri yaygınlaştırılmış, özel sektör Ar-Ge merkezleri kurulmuş, Ar-Ge harcamalarının GSYH içindeki payı istikrarlı biçimde yükseltilmiştir. 2023 yılı itibarıyla da Türkiye, Ar-Ge harcamalarının GSYH’ye oranını %1,42’ye çıkararak tarihindeki en yüksek seviyeye ulaşmış ve OECD ortalamasına yaklaşmıştır. Dolayısıyla Türkiye’nin Ar-Ge yatırımlarındaki gelişim trendi son yıllarda yukarı yönlü olmuştur. Etkin ve sonuç alıcı bir Ar-Ge altyapısının oluşturulması için Türkiye Ar-Ge ekosisteminin geneline ilişkin yapısal adımlar atmaya devam etmektedir.